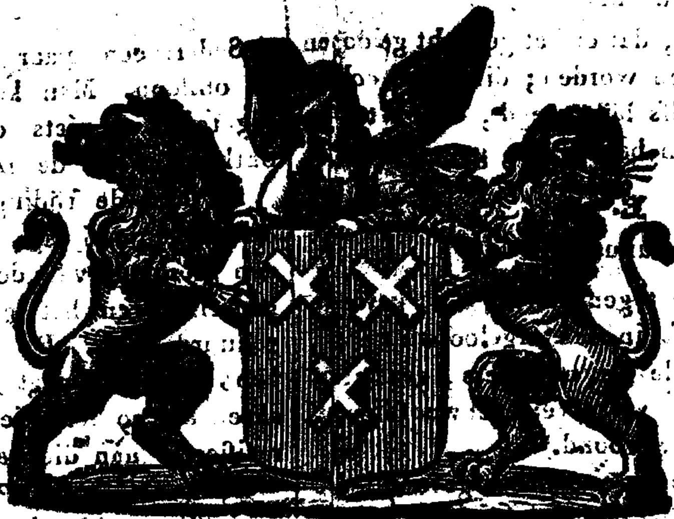
No. 17. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag den 20 *Januarij.*

De BREDASCHE COURANT *verschijnt geregeld zes malen per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f* 6 *het kwartaal*, franco per post *verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & COMP. *Alle* Advertentien, *op zegel gesteld, worden geplaatst tegen* 10 *cents per regel.*

PUBLICATIE.

De GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, gezien [illegible] wet van den 6den dezer, (*Staatsblad no.* 9), waarbij tot daarstelling van middelen, tot dekking der buitengewone behoeften voor 1832, eene inschrijving is opengesteld in een aan te leggen Grootboek, van *Nationale Werkelijke Schuld*, rentende 5 percents.

Heeft vermeent, elk en een iegelijk der ingezetenen van de gezegde provincie met de bedoelingen dier wet, te moeten bekend maken, welke daarhenen strekt om door de verwezenlijking van de geopende inschrijving, de daarbij vastgestelde verpligte heffing te vermijden.

De bepalingen, te dier zake in de wet voorkomende, zijn allezins in het belang der deelnemers daargesteld, en hebben vele moeijelijkheden weggenomen, welke niet zelden in soortgelijke negotiatien worden aangetroffen, zoo met betrekking tot het bedrag der aandeelen, als der termijnen van fournissement, daar in de onderhavige wet ten gerijve der ingezetenen, is bepaald:

Dat de inschrijvingen zullen plaats hebben voor aandeelen van *f* 2000; halve aandeelen van *f* 1000, vijfde gedeelten van *f* 400, tiende gedeelten van *f* 200, en twintigste gedeelten van *f* 100, voor welke aandeelen of gedeelten van dien, zullen worden afgegeven, recepissen en vervolgens inschrijvingen op gezegd grootboek, van ronde sommen van *f* 100, en daarboven, met *honderd guldens* opklimmende, rentende 5 ten honderd.

Dat de fournissementen in deze leening zullen moeten geschieden in vier gelijke termijnen, elk ten bedrage van een vierde der inschrijving, te weten:

Een vierde den 1sten Februarij 1832; een vierde den 15den April 1832; een vierde den 15den Julij 1832; een vierde den 15den October 1832.

Dat de alzoo bepaalde fournissementen zullen worden gedaan in de volgende evenredigheid voor elk geheel aandeel:

1°. In gereed geld alleen, met *zeventien honderd guldens.*

2°. In obligatien, rentende *vijf ten honderd*, gesproten uit de betaling, bij wege van leening, volgens de wet van den 22sten November 1830 (*Staatsblad no.* 81), tot een kapitaal van *f* 1000, met eene bijlage in geld van *f* 800.

3°. In schatkistbiljetten, bij de evengemelde wet daargesteld, tot een kapitaal van *f* 1000, met eene bijlage in geld van *f* 600.

4°. In recepissen of obligatien, daargesteld volgens de wetten van den 19 April 1831 (*Staatsblad no.* 9), en van den 28 Junij 1831 (*Staatsblad no.* 20), tot een kapitaal van *f* 1000, met eene bijlage in geld van *f* 650.

Zullende gelijke evenredigheden worden in acht genomen, ten aanzien van de fournissementen van gedeelten van aandeelen, en zullen de fournissementen van onderscheidene inschrijvingen vereenigd kunnen plaats hebben, mits het aandeel, in obligatien, schatkistbiljetten en recepissen te fourneren, de voormelde evenredigheid niet te boven ga. De renten op de te fourneren obligatien, recepissen en schatkistbiljetten, sedert den laatsten verschijndag te goed, zullen tot den laatsten der maand, voorafgaande aan die, in welke het fournissement geschiedt, aangenomen worden als gereed geld.

Na een overzigt dezer bepalingen, zullen de heilzame bedoelingen van voorzegde vrijwillige leening, en de voordeelen welke zij aan de deelnemers verzekert, niet in twijfel kunnen getrokken worden, maar den ingezetenen, zoo in derzelver algemeen als bijzonder belang, als belastingschuldigen ten spoorslag verstrekken, om daarin door eene algemeene deelneming, bij te dragen, en zich alzoo door inschrijving in dezelve, te waarborgen tegen het nadeel, der bij dezelve wet vastgestelde verpligte heffing, wanneer dezelve zou moeten worden ter executie gelegd.

Hoezeer welligt overbodig, vindt zich de Gouverneur echter gedrongen, ieder ingezeten tot inschrijving op te wekken, zelfs degenen, wier middelen van bestaan slechts mogen toelaten, om dit voor *f* 100 te doen, daar de wet, ook de aanneming van inschrijvingen voor dat bedrag toestaat; terwijl hij Gouverneur, hen ook vooral moet uitnoodigen, om bij zichzelve te overwegen, dat hunnen aanslag in de tevens bij die wet vastgestelde verpligte heffing van aanbelang wezen zal, en dat het dus geraden is zich niet te bepalen bij eene inschrijving, berekend naar het waarschijnlijk bedrag van hunnen aanslag in de verpligte heffing, maar om meer dan dat te doen, ten einde door eene ruimere inschrijving, hunnen mingegoeden landgenoot van het nadeel der verpligte heffing te helpen bevrijden.

Overigens is het voordeel toch, dat voor elken belastingschuldigen, door de inschrijving verkregen wordt, zoo tastbaar, dat niemand daaromtrent een oogenblik in twijfel zijn kan, die nagaat, dat de verpligte heffing bedragen zal:

1 en een half pCt., van *f* 300 tot onder de *f* 500 inkomsten. -- 2 en een half pCt, van *f* 500 tot onder de *f* 800 inkomsten. -- 3 van *f* 800 tot *f* 1200. -- 4 van *f* 1200 tot *f* 1700. -- 5 van *f* 1700 tot *f* 2400. -- 6 van *f* 2400 tot *f* 3500. -- 7 van *f* 3500 tot *f* 5000. -- 8 van *f* 5000 tot *f* 7000. -- 9 van *f* 7000 tot *f* 9000. -- 10 van *f* 9000 tot *f* 12,000. -- 11 van *f* 12,000 tot *f* 16,000. -- 12 van *f* 16,000 tot *f* 20,000. -- 13 van *f* 20,000 tot *f* 25,000. -- 14 van *f* 25,000 tot *f* 30,000. -- 15 van *f* 30,000 tot *f* 35,000. -- 16 van *f* 35,000 tot *f* 40,000. -- 17 van *f* 40,000 tot *f* 50,000 -- 18 van *f* 50,000 tot *f* 60,000 -- 19 van *f* 60,000 tot *f* 70,000 -- 20 van *f* 70,000 tot *f* 80,000 -- 21 van *f* 80,000 tot *f* 100,000 -- 22 van *f* 100,000 tot *f* 150,000 -- 23 van *f* 150,000 tot *f* 200,000 -- 24 van *f* 200,000 en daarboven.

En daarenboven op de bezittingen, in verhouding van 1 pCt. van *f* 500 tot onder de *f* 700 bezittingen. -- 2 van *f* 700 tot *f* 1000. -- 3 van *f* 1000 en daarboven.

Eindelijk vertrouwt de Gouverneur niet noodig te hebben, ten dezen aanzien in verdere ontwikkeling te treden, en zich dan ook volgaarne op de steeds aan den dag gelegden ijver der ingezetenen zijner provincie verlaten, om even als steeds hunne gedragingen geweest zijn, ook thans weder alle moeijelijke opofferingen voor het behoud van den Staat te doen, en alzoo in de eerste plaats mede te werken, tot ondersteuning van het Vaderland, en ten anderen, in hun eigen belang, zich te bevrijden van het bezwaar, hetgeen anderzins uit hunne bijdragen in de verpligte heffing zoude mogen voortvloeijen.

Zal deze worden gedrukt, afgekondigd en aangeplakt, binnen al de steden en gemeenten dezer provincie, alwaar zulks te doen gebruikelijk is, en in de binnen deze provincie uitgegeven wordende nieuwspapieren worden geïnsereerd.

's Hertogenbosch, den 12den *Januarij* 1832.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Januarij.

BELGISCHE RIDDER-ORDEN.

Eenige belgische dagbladen hebben aangekondigd, dat het belgisch ministerie van oorlog, aan de kamers een ontwerp van wet zal aanbieden, omtrent de instelling eener *militaire ridder-orde*, onder den naam van *Leopolds-orde.*

Wanneer een monarch eene ridder-orde instelt, dan moeten daarvoor aanleidende oorzaken zijn; -- er moeten reeds verdiensten bestaan, die eene zoodanige onderscheiding waardig gekeurd worden. Het is niet alleen voor het beloonen van verdiensten in de toekomst, dat men zorgt, maar het verledene moet daartoe reeds stoffe opleveren; want bij de instelling en inwijding eener ridderorde, worden gewoonlijk gelijktijdig eenige versierselen derzelve uitgereikt.

Elke ridder-orde heeft daarenboven groot-dignitarissen, die uit den aard der bediening, welke zij bekleeden, met hoogere klassen dier orde moeten versierd worden. Op wie anders kan deze onderscheiding vallen, dan op degenen, die het meeste de behoefte geplaatst zijn, om dusdanige instelling voor te staan en door te drijven. -- Belangloos en uit aangeboren nederigheid zal de heer *de Brouckere* aan de kamer der vertegenwoordigers dan voorslaan: de instelling van eene militaire ridder-orde, en daar er tot nog toe geene stoffe voorhanden is, om zoodanige beloonigingen uit te deelen -- de instelling dezer orde alleen te laten gepaard gaan, met de benoeming van één groot-dignitaris, welke hij zich voorbehoudt, aan Z. M. voor te dragen!!

De heer *de Brouckere* is voornemens zich-zelven daartoe te benoemen!

Men zegt dat de zinspreuk dier orde zal zijn: *La precaution inutile.*

Zoo onze berigten juist zijn, dan zal het niet bij deze orde blijven. De tijding door den *Indépendant* medegedeeld, over het nemen van vier zwaar beladene wagens met Hollandsche militaire equipement-stukken, door het vrijkorps van den majoor *de Capiaumont*, in de omstreken van Tongeren, heeft aan den heer *de Brouckere* gelegenheid gegeven, een tweede ontwerp van wet te maken, nopens de instelling van een *leder-kruis*, te vervaardigen uit de *zolen* der genomen (?) *schoenen*, onder de zinspreuk: *leer om leer.* Deze laatste instelling zal tot tegenhanger van ons metalen kruis moeten dienen; zulks wijst trouwens de zinspreuk genoeg aan.

Wijders zegt men, dat de heer *van de Weijer* eene derde ridder-orde zal voorstellen, namelijk voor de civielen, onder den naam *L'ordre de l'infamie.* Uit gevoel van eigenwaarde, stelt de heer *van de Weijer* zich voor, zich als beschermheer (uit de [illegible] eeuwen) dezer orde, voor te stellen.

Bij besluit van Z. M. is tot secretaris der gemeenten Wessem, Wintelre en Knegsel, in deze provincie, benoemd de heer [illegible]

— De heugelijke verjaardag van H. K. K. H. Mevrouwe de Princesse *van Oranje* wordt heden alhier op de gebruikelijke wijze, met het uitsteken van vlaggen en het houden eener [illegible] van het garnizoen, gevierd. — Naar men verneemt [illegible] de luit.-generaal *van Geen*, ter gelegenheid van [illegible] geliefde Vorstin, een luisterrijk diner geven, waarop [illegible] toriteiten genoodigd zijn.

— Uit Ostende schrijft men van den 14den: » gisteren, [illegible] gen uren omtrent, is de engelsche brik *Good-interest* met rogge

geladen op de kust geworpen. De manschap heeft zich gered en men heeft hoop ook de lading te behouden."

— Men meldt uit Gent van den 17den, dat er het gerucht geloopen had, dat de heer *Steven* zou losgelaten worden; dit gerucht echter door anderen tegen gesproken en er zelfs bijgevoegd, dat het dagblad *le Messager de Gand* op nieuw in beslag was genomen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 18den Januarij.

De heer *Ch. de Brouckere*, welke tegenwoordig het gewezen paleis van Prins *Frederik* bewoont, heeft in den afgeloopen nacht, een luisterrijk feest gegeven, hetwelk alle de ministers, een groot aantal opper-officieren en onderscheiden volks-vertegenwoordigers, waaronder de heer *Lebeau*, hebben bijgewoond.

— In verscheiden afdeelingen van de kamer der afgevaardigden is gisteren over het beloop der civiele lijst gehandeld. De opinien schijnen zich tusschen de 12 en 15 maal honderd duizend guldens te bepalen.

— Er zijn, van afstand tot afstand, kavalerie-posten geplaatst, welke de correspondentie tusschen het hoofdkwartier en de grenzen gemakkelijk moeten maken.

— Eene kar met omtrent 1200 te Luik vervaardigde geweren is alhier aangekomen. Deze wapenen zijn in het tuighuis onzer stad geplaatst.

— De *Belge* zegt, dat men dezer dagen, weder een oproerig plakaat, met eene Oranje-kokarde aan het hoofd, in de straat Rempart des Moines aangeplakt gevonden heeft.

— De heer *de Gerlache* heeft, bij eenen in *le Courrier Belge* geplaatsten brief bekend gemaakt, dat hij, na zich drie dagen lang beraden te hebben, het niet raadzaam acht, om den brief van den heer *Gendebien* te beantwoorden.

— De generaal *Oldeneel*, die in de provincie Oost-Vlaanderen het bevel gevoerd heeft en niet meer in activiteit in zijnen rang bij het leger kan geplaatst worden, aangezien alle de kavelerie-brigades voorzien zijn, heeft besloten, om als gemeen lancier te dienen.

— Volgens de lijsten van den civielen staat te Antwerpen zou de bevolking dier stad, gedurende den jare 1831, 242 personen toegenomen zijn.

— Het Valenciensch dagblad *l'Echo de la Frontière* behelst het volgende:

» Het belgisch leger schijnt nu in behoorlijken staat te zijn; het zal niet meer verrast worden; zoo de vijandelijkheden in deze [illegible] en Hollanders bepalen, ten minste in het leger van het Noorden blijkt niets van oorlogzuchtige beschikkingen; alles, integendeel, wordt er op den voet van vrede gebragt.

» De generaal *Teste*, wiens hoofdkwartier te Valenciennes is, gaat naar Rouaan, om er het bevel over eene militaire divisie weder op zich te nemen. De marechal-de-camp *Poret de Morvan* neemt provisioneel hetzelfs kommandement te Valenciennes op zich. De luitenant-generaal *Tiburce Sebastiani* aanvaardt het kommandement der divisie van het leger van het Noorden dat te Rijssel en omstreken ligt, ter vervanging van den luitenant-generaal graaf *Barrois*.

— In *l'Independant*, een te Mentz uitgekomen dagblad, wordt het volgende gevonden:

» De heer *de Larochefoucauld*, secretaris bij de Fransche ambassade te Weenen, is, den 11den te Mentz aangekomen, zijnde overbrenger van depeches van het hoogste aanbelang. Dezelve niet door middel van den telegraaf hebbende kunnen overmaken, heeft hij eene estafette afgezonden, welke den 12den te Parijs moet aangekomen zijn. Men denkt, dat deze depeches betrekking hebben tot de 24 artikelen der conferentie voor de Belgische aangelegenheden.

— Alhier loopen vele jonge lieden met hoeden met lagen bol en breede randen in den vorm van eenen pelgrims-hoed; zij dragen den knevel en den imperial op de wijze van *van Dijk* (den beroemden schilder). De courantiers alhier zijn uitgenoodigd geworden, om publiek te maken, dat deze mode geenszins die der Sint-Simonisten is.

— Het gouvernement heeft de mystificatie van Oostenrijk ontvangen, binnen kort wacht het die van Rusland en Pruissen.

(*Mephistopheles*.)

— De belgische leening is op de beurs van Parijs van maandag (16) tot op 75¼ gestegen. Op de beurs van Antwerpen van gisteren (17) zijn de 12 millioenen insgelijks gerezen en tegen 89 gedaan. Op onze beurs van denzelfden dag zijn de 12 millioenen tegen 88 en de 10 millioenen tegen 79 verkocht.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Januarij.

Sedert een paar dagen zijn de tegenstrijdigste geruchten alhier in omloop. Men komt al weder op de kwestie van vrede en oorlog terug en niets evenaart de hoofdigheid dergenen, die het ontkennen van de rust in Europa blijven volharden.

Zie hier de tijdingen die het meest krediet bekomen hebben: laatstleden vrijdag, des morgens zeer vroeg, is er, ten huize van den president van den raad van ministers, eene diplomatieke vergadering van het grootste aanbelang gehouden, welke zeer lang geduurd heeft. De ambassadeurs van Pruissen en Oostenrijk hebben, naar men zegt, de ratificatien van hunne kabinetten van de akten der conferentie ingeleverd, doch tevens verklaard, dat deze ratificatie aan die van Rusland ondergeschikt was.

De heer *Casimir Perier* zou daarop geantwoord hebben, dat eene dergelijke ratificatie slechts eene provisioneele akte was, die volstrekt geene waarde had; en zou er hebben bijgevoegd, dat, indien Rusland zich van Europa zocht af te scheiden, en Europa de wet wilde voorschrijven, [illegible] zijne zijde, volstrekt op den wil van Rusland ook niet letten moest. Hierop zouden de ambassadeurs hernomen hebben, dat zij alles hadden medegedeeld, wat hunne kabinetten hun gelast hadden mede te deelen. Sedert is er verzekerd geworden, dat onvoorwaardelijk toegetreden zou zijn. Wat er van zij, in de rigting welke alle de tijdingen nemen, straalt eene algemeene strekking tot den vrede door.

De toestand van Griekenland schijnt tot kalmte te hellen. Wat de zaken van Savoye aanbelangt, deze kunnen niet van groot gewigt worden, tenzij het oproer de Alpen overtrok en in de piemontesche valleijen nederdaalde.

— Heden beginnen de discussien over het budget in de kamer der afgevaardigden; de voornemens tot bezuiniging zijn uitmuntend; maar daar zal zekerlijk een buitensporige overvloed van voorstellen en amendementen voor den dag komen. De ijver onzer jonge afgevaardigden is ten dezen opzigte buitengewoon groot.

Opgemelde kamer heeft zich heden, tot vijf ure toe, met het aannemen van verscheiden wetten van plaatselijk belang bezig gehouden en heeft daarna de discussien over het budget der kamer, hetwelk die van den staat moest voorafgaan, begonnen.

— Het hof van assises te Parijs de onmogelijkheid inziende, om de beschuldigden in de zaak der *volksvrienden* te veroordeelen, uit hoofde de door de jury afgelegde verklaring, dat dezelve niet schuldig waren, heeft echter niet geoordeeld deze beschuldigden van alle straf te moeten vrij laten; maar tot beweeggrond de [illegible] gedrag in de verdediging nemende, heeft het hof de vrijstelling doen vervallen [illegible] correctionele veroordeelingen, en zijn de beschuldigden *Raspail*, *Gervais*, *Thouret Blanqui* en *Bonnias* door hetzelve veroordeeld ieder tot een jaar gevangenis, onverminderd de kosten, *uit hoofde zij in hunne verdediging zich van woorden bediend hadden, die de waardigheid van het gouvernement en de zekerheid van den persoon des Konings aanranden.*

— In weerwil der bespottelijke geruchten, die men behagen schept wegens de gezondheid van den president van den raad van ministers te verspreiden, is zijne gezondheid nooit beter geweest.

— Het in de zaak, betrekkelijk het huwelijk der priesters gewezen vonnis, is alhier zeer slecht ontvangen geworden; men is algemeen van oordeel, dat het koninklijk hof te dezen aanzien de verderingen van zeden en verstandelijke vermogens beter had moeten in het oog houden.

— Alhier worden toebereidselen gemaakt tot vele bals gemaakt; verscheiden derzelve zullen ten voordeele der armen gegeven worden. De koning heeft gezegd, dat hij vele hem gedane verwijten zou beantwoorden, door het geven van feesten aan de rijken en door zijne zorgvuldigheid voor de armen.

— Bij eene ordonnancie van politie is de prijs van een brood van 4 ponden, gedurende de tweede helft van januarij, op 72½ centimes (ruim 35 cents) bepaald.

— De heer *Kessner* bevindt zich, naar men zegt, in Belgie.

— Er is naar men zegt, bevel naar Besançon gezonden, om alle de uitgewekene Neufchatellers 60 uren van de grenzen verwijderd te houden.

— Van Avignon wordt ons, in dato den 10den Januarij, het volgende geschreven:

» In den schouwburg alhier hebben eenige oproerige bewegingen plaats gehad. De plaatselijke regering onderrigt, dat er, aan een twintigtal poolsche uitgewekenen, een maaltijd zou gegeven worden, nam alle mogelijke voorzorgen, om de onlusten in den schouwburg, die men wel dacht, dat de jonge lieden na den maaltijd bezoeken, te voorkomen. Terstond bij het binnentreden in de zaal, vorderden zij het aanheffen van *la Varsovienne*, welk lied

dan ook gespeeld en gezongen werd. Een der gasten, heimelijk een poolsch vaandel in de zaal hebbende trachten te brengen, zoo deed de plaatselijke adjudant dat vaandel wegnemen en in de wacht brengen. De poolsche uitgewekenen, van de zaak onderrigt zijnde geworden, haalden het vaandel, zonder dat zulks ongelukken veroorzaakte, uit de wacht, ontrolden hetzelve in het parterre en vorderden andermaal het aanheffen der *Varsovienne*. Het aanzien van het vaandel veroorzaakte niet weinig gisting in de zaal en er vielen niet weinig oproerige tooneelen in het parterre voor; het gelukte echter de burgerlijke en militaire gezaghebbers, welke, met gemeen overleg, piketten van linie-troepen hadden doen oprukken, het vaandel te doen wegnemen. De rust is hersteld en is den geheelen nacht niet weder gestoord geworden.

— Berigten uit Algiers van den 25 december melden, dat de hertog van *Rovigo*, van den marechal-de-camp *Trezel* verzeld, aldaar aangekomen is. Hij heeft terstond het opperbevel aanvaard. De generaal *Berthezène* zou binnen weinige dagen van daar vertrekken.

— Wij deelen onzen lezer het volgende mede, getrokken uit den *Ottomanischen Moniteur* van den 3den december, zijnde het uittreksel uit een' firman van den grooten heer tegen den pacha van Egypte. Z. Hoogh., na den moord van *Selim*-Pacha te binnen te hebben gebragt, voegt er het volgende bij:

» Na deze gebeurtenis kwam het gerucht ons ter oore, dat, ten gevolge van eenige, sedert korten tijd, uitgebroken onlusten tusschen *Mehmed-Ali*-pacha, gouverneur van Egypte en *Abdoullah*-pacha, gouverneur van Sint-Jean d'Acre, eerstgemelde zonder onze bevelen af te wachten, zijne land-troepen, langs den weg van Arich, en eenige schepen, op Sint-Jean d'Acre had durven rigten.

» Rust en orde het doel onzer levendigste bezorgdheid zijnde, zoo moeten alle onze onderdanen zich in dezen naar onzen oppersten wil schikken. De beide pacha's voormeld hebben dit beginsel miskend en volharden in eenen twist, die het stroomen van het bloed der Muselmannen dreigt, en groote rampen brengen zal over de onderdanen, welke mij door de Voorzienigheid zijn toebetrouwd. Alhoewel dergelijk een gedrag tegen de heilige wetten en onzen keizerlijken wil strijdig is, dewijl beide deze pacha's met het vertrouwen van ons gouvernement bekleed zijn, zoo hebben wij echter, het oogmerk, om hen een ongelukkig uiteinde, zoo wel in deze wereld als in de andere te besparen, en om gebeurtenissen te voorkomen, door welke onze onderdanen zouden moeten lijden, — besloten, kennis van hunne wederzijdsche grieven te nemen en te gelasten, dat de beide pacha's hunne redenen aan den voet van onzen troon zouden brengen, om daardoor te oordeelen en te beslissen, indien het geval het mogt vorderen. . . . . . Maar zoo zij integendeel, door trouwlooze inblazingen geleid, in hunne dwalingen mogten volharden en hunne voornemens, om turksch bloed te vergieten, niet lieten varen, dan zouden wij besluiten om alles te werk te stellen, op dat hen eene schrikkelijke en voorbeeldelooze straf zou treffen."

— De fondsen stonden ter beurze van heden (16): de 5 pCt. 96,50; de 3 pCt. 66,75; de napelsche renten 77,50.

ITALIE.

ROME, den 31sten December.

Er is een ontwerp van hier uitgegaan, dat tot zelfs aan de Londensche conferentie kan komen. Het pausselijk gouvernement, dat nog alle kosten van de jongste bezetting der Oostenrijkers in de legatien en markten niet vergoed heeft, en dat, in weerwil van deszelfs erkentelijkheid aan den keizer, deze bezetting kostbaar en niet buiten eenig staatkundig gevaar moet gevonden hebben, is op het denkbeeld gekomen van om eene Piemontesche bezetting te verzoeken. De Piemontezen, die dezelfde taal spreken, zouden het volk ook veel welgevalliger zijn dan de Duitschers, welke zich steeds geisoleerd houden en zeer spaarzaam leven.

Wat de kwestie van Bologne en Romanie betreft, van de Franschen durft men niet spreken. Het pausselijk gouvernement zou er zich niet ernstig tegen verzetten, ware het aan zijne eigene staatkunde overgegeven; maar de Oostenrijkers zouden zulks nimmer toestaan. Het denkbbeeld van het afzenden van Piemontesche regementen zou misschien alle partijen kunnen bevredigen. De legatien kunnen noch mogen blijven in den staat van verbittering en regeringloosheid, waarin zij zich bevinden. Geen middel is er om te denken aan een onafhankelijken en afgescheiden staat; Oostenrijk moet dit land, dat zoo zeer hetzelve aanstaat, niet bezetten; de Franschen er niet in toegelaten wordende, de Romeinen er niet kunnende komen, de Napolitanen door hunnen *geest van retireren*, in deze streken, te zeer berucht geworden, zoo heeft men eindelijk het oog op de Piemontezen geslagen.

LA CANNE MAGIQUE. (1)

Onder dezen titel zijn, dezer dagen, de twee eerste stukjes van eenen staatkundigen roman in het licht verschenen. De bedoelingen der liberalen zijn daarin, met zooveel geest en juistheid voorgesteld, dat wij ons het genoegen niet ontzeggen kunnen onzen lezers daarvan eene kleine proeve, vertaald mede te deelen. Wij doen zulks te meer, omdat het ook hier te lande nog niet ontbreekt aan lieden, die het stelsel van een *Brouilleton* en *Gobeplace* zijn toegedaan, en wier afbeeldsels in deze weinige bladjes getrouw afgemaald zijn. Lieden, die niet geheel zonder invloed zijn op het gevoelen der mindere volksklasse, en waarom het derhalve niet kwaad zoude zijn, dat *la canne magique*, ook in het hollandsch bekend werd. — Zie hier den gang des verhaals:

Een jongmensch, *Grégoire* genoemd, heeft zich, ter zijner onderrigting, op reis begeven. Zich, in januarij 1830, te Oudewater ophoudende, brengt het toeval hem in kennis met zekeren *van den Toverbaanberg*, afstammeling van een der tooveenaars, die, in 1551 in gemelde stad, eene schuilplaats waren komen zoeken. Weldra bestond er tusschen hen eene vertrouwelijke vriendschap. Omtrent het liberalismus liepen echter hunne denkbeelden zeer uiteen. *Grégoire*, jong en zonder ervaring, was geheel vervuld met de droomen van dezen tijd: vrijheid, gelijkheid, volks-souvereiniteit enz. *Van den Toverbaanberg*, daarentegen, had te heldere inzigten in menschelijke woorden en gedragingen, om *liberaal* te kunnen zijn. Zijne pogingen om zijnen vriend van deszelfs dwalingen te genezen waren echter steeds onvruchtbaar gebleven. Eindelijk meende hij daartoe een niet missend middel gevonden te hebben. Op zekeren dag zeide *van den Toverbaanberg* tot *Grégoire*, hem eene rotting of tooverstaf ter hand stellende: » Mijn vriend, de » menschen zijn er verre af te zeggen, veel minder te schrijven, » wat zij denken; door middel van dezen staf kunt gij echter hunne » ware denkbeelden kennen. Zoodra gij op dit knopje drukt, zal » de persoon, met wien gij in onderhoud zijt, verpligt zijn tot » u te spreken juist zóó als hij denkt, zonder u iets te kunnen » verbergen; zoodra gij echter den vinger terugtrekt, zal de spreker alles wat hij ontsluijerd heeft, vergeten zijn." — *Grégoire* had eerst menigen twijfel ten aanzien der wonderbare eigenschappen van zijnen wandelstaf; doch die alle door den eigenaar werden weggenomen, die hem alleen nog deze vermaningen medegaf; vooreerst om van den stok niet dan eene maand na hunne scheiding en, ten anderen, er nooit in tegenwoordigheid van eenen derden, gebruik van te maken.

Op deze wijze toegerust, vervolgt *Grégoire* zijne reis, en neemt reeds den een-en-dertigsten dag na zijne afreize, zijne eerste proeve, die, zoo als te denken is, door menige andere gevolgd wordt.

Wij nemen uit zijne verschillende onderzoekingen, het volgende gedeelte over:

Na onderscheidene ontmoetingen geraakt *Grégoire* in aanraking met zekeren *Gobeplace*, nieuw verkoren gedeputeerde van een der fransche departementen (het is nog vóór de uitbarsting der revolutie van Julij) een man, wegens zijne liberale en volkslievende beginsels alom bekend. De nieuwe gedeputeerde, die in weerwil van zijne liberale denkbeelden, een mensch van vele bekwaamheden en kennis is, weidt eerst in het breede uit over de regten van het volk, de overheersching van den koning, de heiligheid van het charter enz.; doch naauwlijks heeft *Grégoire* het veelvermogende knopje neêrgedrukt, of 's mans ware bedoeling, *zelfverheffing, zucht naar posten*, komt te voorschijn, en, onder den invloed van den tooverstaf, is hij-zelf de welsprekendste bestrijder van het *liberalismus*. Zie hier een gedeelte van hun gesprek, waarbij *Grégoire* den knop gedurig naar beneden gedrukt houdt:

Grégoire: Maar wat dunkt u dan van de grondstelling, dat de mensch vrij geboren is: neemt gij deze mede niet aan?

Gobeplace: In het geheel niet, en ik beken u zelfs, dat ik aan die schoone leer der *regten van den mensch* niet, zonder de lachlust bij mij opgewekt te voelen, denken kan. — Hebt gij ooit een pas geboren kind gezien?

Grégoire: Zeer dikwijls.

Gobeplace: Welnu, is het u wel zeer VRIJ voorgekomen?

Grégoire: Niet zeer; het kan zich naauwelijks bewegen, en zoude van gebrek omkomen, indien het niet door anderen van het noodige verzorgd werd.

Gobeplace: En zoudt gij nu nog willen beweren, dat de mensch VRIJ geboren is? Indien dat de wil des Scheppers geweest ware, zoude Hij hem immers, even als een kieken, reeds bij zijne geboorte, in staat gesteld hebben om te loopen, zich te voeden en in alle zijne behoeften te voorzien; alsdan zoude de mensch niet, reeds terstond na zijne intrede in de wereld, die eerste schuld bij zijne ouders en allen die hem verder gedurende zijne kindschheid

(1) *La Canne magique ou le libéralisme dévoilé. Roman politique par* *** *à la Haye, chez* J. P. BEEKMAN Hz. 1831.

omringen, aangaat. Daar nu de vrijheid hoofdzakelijk bestaat in de magt van zijnen wil te volgen, moet elke pligt, en voornamelijk die der dankbaarheid voor genotene weldaden, daarop inbreuk maken. De mensch, die, door zijne zwakheid reeds van den eersten dag zijns aanwezens af, verpligtingen op zich laadt, schijnt derhalve meer voor de gehoorzaamheid dan voor de vrijheid geboren te zijn. Men beelde zich nu niet in, dit dilemma te kunnen ontwijken, door te beweren, dat de *gedachten* van den mensch vrij zijn; want het is niet de vrijheid van *denken*, maar de vrijheid van *handelen*, welke de liberalen bedoelen. De natuur zelve heeft aan onzen wil grenzen bepaald; dagelijks hebben wij daarvan duidelijke blijken in het missen van krachten, behendigheid, vatbaarheid, in een woord, de zwakheid onzer fakulteiten verhinderen menigwerf de vervulling onzer wenschen; en, indien de rede niet dikwijls zeer ter snede kwam, om ons het toonen van onzen spijt te verhinderen, telken reize als wij daartoe lust hadden, zouden wij, geloof ik, allen, zoo als wij zijn, groot gevaar loopen, om Heraclieten (2) te worden; men zou ons alsdan dikwijls, gelijk kinderen zien huilen. Het is derhalve valsch, dat het genot eener onbeperkte vrijheid eene gave der natuur is. Ik moet u bekennen dat, buiten de schoone phrasen: dat de mensch vrij geboren is; dat alle menschen gelijk zijn enz., betreft, het zelfs voor het menschelijk geslacht zeer vernederend is, dat zulk geslacht voorstanders heeft kunnen vinden; en dat deze vergadering, die beweerde verre verheven te zijn boven allen, die voor haar bestaan hadden, zich zoo verre belagchelijk heeft kunnen maken, van dergelijke leeringen, even buitensporig als ongerijmd, te verkondigen en voor te staan."

Wij staken hier onze aanhaling met de verzekering, dat dit weinige slechts eene flaauwe proeve dezes belangrijken geschrifts is. Het hoofddenkbeeld moge niet nieuw zijn, de behandelde zaken zijn der overdenking ook van het tegenwoordige geslacht overwaardig.

(2) In het oorspronkelijke staat, abusievelijk *Democritus*.

DE

MILITAIRE SPECTATOR.

Onder dezen titel zijn de ondergeteekenden van voornemen een blad uit te geven, hetwelk voornamelijk aan militaire zaken en alles wat daarmede in betrekking staat zal worden toegewijd.

De woonplaats der uitgevers aan de grenzen van het vaderland, te midden van het leger; de nabijheid des vijands; het dikwerf, door militairen en andere personen aan den dag gelegd verlangen, een zoodanig blad te zien verschijnen; dit alles te zamen genomen, heeft de uitgevers aangespoord, deze onderneming te beginnen, in de hoop en het vertrouwen, dat dezelve dezelve den bijval en de goedkeuring van het publiek zal verwerven.

Alle berigten, nieuwstijdingen, veranderingen, wijzigingen enz., betrekkelijk ons leger, zijn door de gewone staatkundige nieuwsbladen opgenomen, en aan het publiek medegedeeld geworden. Beoordeeling en verhalen van krijgsverrigtingen, aankondigingen van uitstekende daden, uitgedeelde belooningen enz., behoorden mede tot het gebied onzer staatkundige periodieke drukpers, en werden door hare opmerkingen somtijds opgehelderd; doch werden ook dikwerf, bij gebrek aan zaakkennis, in een verkeerd daglicht geplaatst.

Vele dezer berigten, vertoogen enz., waardig om in een daartoe bijzonder bestemd militair dag-, week- of maandblad te worden opgenomen, gingen zoodoende, onder andere nieuwstijdingen, als het ware verloren; anderen door, in het militaire vak ongeoefende pennen ter neder gesteld, hadden voor den militair zelven, geene waarde.

Het groote belang, hetwelk intusschen de geheele natie in het leger stelt, — want weinige familien zullen er in Holland gevonden worden, welke niet één of meer harer leden, in de gelederen onzer brave verdedigers tellen — heeft de behoefte aan een blad, het militaire wezen, in ons vaderland, betreffende, doen gevoelen. Het is voornamelijk dat belang, hetwelk, met de hoop op bijval, de uitgevers aangespoord heeft, deze onderneming te beginnen.

De *Spectator* zal, in het algemeen gezegd, ten doel hebben: *nuttig voor het leger en dus ook nuttig voor het vaderland te zijn.* Hij zal zich daarbij beijveren om tot een aangenaam en den stand, waaraan hij zich toewijdt, betamend onderhoud en verpozing in ledige oogenblikken te verstrekken. Hij zal tevens aan de te huis geblevene ouders, vrouwen, zusters en vriendinnen dikwerf de gelegenheid geven, zich met hem, aan het hoekje van den haard, als het ware te midden van hunne dierbaarste betrekkingen te begeven. Hij zal het middel zijn, om de namen van hen, die zich op de eene of andere wijze eervol gedragen, of onderscheiden hebben, aan de geschiedenis over te brengen.

Zijn verder doel en zijne meer bepaalde inrigting, zal de *Spectator* zelf, aan zijne lezeren, in zijn eerste nommer (hetwelk *gratis* ter kennisneming aan de postdirecteurs en voornaamste boekhandelaren, zal worden gezonden), bekend maken.

Van den meerderen of minderen bijval in deze onderneming zal het verder afhangen, of zij door den tijd haren thans voorloopig bepaalden werkkring, al dan niet zal uitbreiden.

De *Militaire Spectator* zal, wat den vorm betreft, gelijk zijn aan dien der *Nederlandsche Gedachten*; doch elk nommer, in plaats van een half vel, een geheel vel druks van 8 bladz. in 4° beslaan; hij zal voorts op velijnpapier gedrukt, en ook, even als gemeld blad, op onbepaalde tijden verschijnen. De geheele jaargang, in twaalf maanden af te leveren, zal de veertig nommers niet te boven gaan, en zoodanig ingerigt worden, dat dezelve tot één boekdeel, zullen kunnen worden te zamen gevoegd, om een geheel te vormen.

Bij alle postdirecteuren en bij de voornaamste boekhandelaars zal men zich op den *Spectator* kunnen abonneren, echter voor niet minder dan tien nommers te gelijk; — zullende het gerekend worden, men voor de daarop volgende tien nommers blijft inteekenen, wanneer men op de ontvangst, van het voorlaatste nommer van het tiental, het abonnement op het volgend tiental niet opgezegd heeft. De prijs van tien nommers is vrachtvrij *f* 2,25.

Ten slotte hebben de ondergeteekenden, uitgevers, de eer, den belanghebbenden ter kennis te brengen, dat de redactie van den *Militairen Spectator* in haar geheel aan militairen is opgedragen, die, met regt, op de achting hunner krijgsmakkers aanspraak kunnen maken, en die het zich tot eer en genoegen zullen rekenen, teregtwijzingen, bijdragen, enz. te ontvangen, mits onderteekend, kunnende de geëerde inzenders, met behoud van verantwoordelijkheid, op geheimhouding rekenen. Deze inzendingen geschieden vrachtvrij aan de uitgevers, met vermelding op het *adres: Aan den Militairen Spectator.*

Breda, Januarij 1832. BROESE & Comp.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers